

Jaz imam pa orglice.

Jaz imam pa orglice,
orglice srebrne.
Kadar nanje zaigram,
se preteklost vrne — —

Grob samoten se odpre.
Iz globin molčanja
vstane rajnka mamica,
lepa kakor sanja.

Spet pozdravi cerkvica
bela me vrh grička,
spet zapoje sred polja
solčnega mi ptička.

In z njo oživijo vsi
davní moji spevi,
vriski, smehi, sladki sni..
Zlati, zlati dnevi!

Jaz imam pa orglice,
orglice srebrne.
Kadar nanje zaigram —
se vsa sreča vrne.

Marija Kmetova:

Živ—žav.

»Ho, ho! Lej, jo žabo malo, lej! Kako se repenči!«

»Rega-rega-kvak, tale je bedak!« zavpije nekdo drugi.

»Rega-rega,« ga dražijo vsi vprek.

Blažek je od jeze ves solzan. Obenem se spomni mame in debele solze mu začno polzeti po licu.

»Mama!« zavpije na ves glas in se porine med fante, da bi ušel.

»Zaprta pot!« se mu rogajo spet in ga ne izpustijo.

»Mama!« zajoka zdaj Blažek, otepa krog sebe, grize in brca, kar le more.

»Lej ga no, kako ti grize,« zavpije oni fant in zgrabi Blažka za lase. Tedaj se Blažek na vso moč izpuli iz gruč in hoče steči.

»Voz!« zavpijejo vsi hkrati.

Blažek je ves zbeگان. V glavi se mu vrti. Ne vidi in ne sliši voza. Nenadoma se zgrudi na tla. Otroci pla-nejo vse križem. Kot bi pihnil izginejo v hiše.

»Za božjo voljo!« krikne neka ženska. »Otrok je povožen!« Naglo steče k Blažku. Blažek leži v prahu in se joka in vpije. Voz je oddrdral in izginil za vogalom. Ženska dvigne Blažka. Iz nosa mu teče kri. Kolena so krvava. Ves je prašen in povaljan.

»Ubogi otrok,« vzdihuje ženska. Postavi Blažka na noge.

»Hvala Bogu,« pravi, »noge so cele. Tudi roke so cele. Še malo si izkupil, otrok! Le opraskan si in prestrašen. Čigav si pa, vendar!« hiti ženska, briše Blažka in ga boža po laseh.

»Jaz ga pa poznam,« se oglasi neki fant, ki je prišel mimo. »Njegov brat hodi z menoj v šolo.«

»Tak pojdi z menoj,« reče ženska, »da spravim revčka domov!«

Žena vzame Blažka v naročje in ga nese proti domu. Blažek neprestano ihti in kliče mamo.

»Saj boš kmalu pri mami, le potolaži se in Bogca zahvali, da si še živ in se ti nič hudega zgodilo. Kako pa, da si sam na cesti? Ali si se izgubil? Si ušel od doma?« govori žena. A Blažek ne more odgovarjati. Glava ga boli, šumi mu po ušesih, noge se mu tresejo. »Le k mami, k mami,« si želi, »da bi že bil pri mami!«

»Andrej!« zavpije fant, ki kaže pot do Blažkovega doma.

Andrej teče ko nor. Zdaj se ustavi.

»Ali si videl našega Blažka?« vpraša.

»Saj ga nesemo, poglej!« odvrne fant. Andrej se prestraši.

»Andrej! Mama!« zakliče Blažek in hoče iz naročja.

»Joj, kaj pa je?« vzklikne Andrej in obstane v grozi.

»Povožen je bil, pa ni nič hudega,« pripoveduje žena. »Nemara si ti premalo pazil nanj? Bržkone sta šla skupaj v mesto?«

»O ne,« pravi Andrej, »kar izginil nam je. Mama bo skoraj umrla od strahu, ata je šel že na stražnico javit. Mama!« zavpije, ko so že pri hiši. »Smo že našli Blažka! Povožen je bil!«

»Jezus!« krikne mama. »Ali je še živ?« Brž prime Blažka in ga stisne k sebi. Zahvali se ženi. Niti ne more poslušati, kako je bilo.

»Mama!« ihti Blažek. »Nikoli več ne bom! Konj je kriv.«

»Samo da si še cel!« vzklikne mama in naglo odnese Blažka v hišo.

»Boš kupila avto?« vpraša v solzah Blažek.

»Oh, Blažek, Blažek, samo da si cel!«

»Pa puško in sabljo, pa veliko sladoleda, kajne, mama? Grdi fantje so. Nič jih ne maram. Vse bom postrelil.«

Mama umije in preobleče Blažka in ga dene v posteljo.

Blažek je ves obvezan in leži. Spi in se mu sanja o slonih in konjih, o roparjih in samih hudobah. Usteca kremži, izteza ročice, premetava se in brca odejo s sebe.

Mama sedi zraven postelje. Silno je žalostna. Roke sklepa, vzdihuje in moli. »Da se ni preveč prestrašil,« misli sama zase, »da mu ne bi kaj ostalo. Da ne bo morda od strahu začel jecljati? In bo jecljal vse žive dni! Kako bo potem v šoli hudo z njim! Ali mu bo morda stopilo v noge? Pa bo nenadoma ohromel! Joj, pa bo hrom! Ali da bi mu prešlo v možgane in se mu bo zbledlo? Pa ne bo mogel niti v šole. Kaj bo potem z njim? Ali mu bo sploh kaj ostalo od strahu. Morda je le kak ud pokvečen? Morda zvinjena roka, noga? Ali se je preveč udaril na nos? In bo dolgo krvavel? In se mu bo krvavljenje ponavljalo? Ah, ti moj Bog, saj ne vem, kaj bi! Kar po zdravnika, kar po zdravnika! Pa kar brž!«

(Dalje.)